TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET

O T S U S

Tallinn 08.09.2020 nr
1-7/20-344

Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama ehitusprojekti koostamise käigus läbiviidava keskkonnamõju hindamise programmi nõuetele vastavaks tunnistamine

Energiasalv Pakri OÜ esitas 08.07.2020 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 18 lg 1 alusel Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama (PHAJ) ehitusprojekti koostamise käigus läbiviidava keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmi koos lisadega nõuetele vastavuse kontrollimiseks. Dokumendid on registreeritud TTJA avalikus dokumendiregistris, https://adr.mkm.ee/?a=tja, dokumendi viit 16-6/19-2442-080.

I Faktilised asjaolud

Energiasalv Pakri OÜ (registrikood 14107173) esitas 02.09.2019 TTJA-le KeHJS § 26 lg 3 alusel taotluse Harju maakonda, Lääne-Harju valda, Paldiski linna, Pallase piirkond 16 ja 18 kinnistutele pump-hüdroelektrijaama maapealse teenindava kompleksi ja Paldiski lahte pump-hüdroakumulatsioonijaama tehissaare ning veehaardetoru ehitusprojekti koostamise käigus keskkonnamõju hindamise algatamiseks.

Kavandatava tegevuse lahenduseks on valitud variant, kus veevõtukoht asub tehissaarel ning maa-alused veereservuaarid ja nendega seotud maapealsed konstruktsioonid on Pallase 16, 18 piirkonnas. Kavandatava tegevuse eesmärk on installeeritud nimivõimsusega 500 MW PHAJ rajamine Paldiski linna alale, et tagada mittejuhitavate energiaallikate poolt toodetava elektrienergia suuremahuline salvestamine. Vastavalt Elering AS-i poolt väljastatud tehnilistele tingimustele liidetakse 500 MW PHAJ 330kV pingele Paldiski alajaamas. Selleks on kavas ehitada olemasolev 110 kV Paldiski keskalajaam ümber 330 kV alajaamaks. PHAJ koosneb maapealsest teenindavast kompleksist (milles asub juhtimiskeskus, alajaam, šahtide avad), maa-alusest veehoidla turbiinisaalist, kus on turbiin-pumpadega ning maa-alused juurdepääsu-, hooldus- ja ventilatsioonišahtid ning tehissaarest ja veehaardest Paldiski lahes, millest voolab maa-aluse torustiku (tunnel läbimõõduga 5,5 m) kaudu merevesi tehissaarelt jaamani. Torustik kulgeb suuremas osas (üle 2 km pikkuselt) maismaal 250 m sügavusel, osaliselt ka mere põhjas.

Nii Lääne-Harju vallas Paldiski linnas Pallase piirkond 16 ja 18 kinnistute (osaliselt) ning lähiala detailplaneeringu kehtestamise (Lääne-Harju Vallavalikogu 27.03.2019 nr 20) otsuses kui ka hoonestusloa otsuses (TTJA 28.08.2019 nr 16-3/18-0437-059) on välja toodud, et PHAJ ehitusprojekti koostamisel tuleb läbi viia täiendav keskkonnamõju hindamine. Täiendavat hindamist vajavasid eelkõige PHAJ maa-aluse osa projektlahendust, ehitustehnoloogiat ning käitamisrežiimi.

Eeltoodule tuginedes oli TTJA hinnangul esitatud taotlus põhjendatud ning algatas 12.09.2019 otsusega nr 16-6/19-2442-002 Pump-hüdroakumulatsioonijaama ehitusprojekti koostamise käigus KMH. TTJA teavitas asutusi KMH algatamise otsusest 13.09.2019 Ametlikes Teadaannetes ning mõjutatuid isikuid 19.09.2019 kirjaga nr 16-6/19-2442-004.

Vastavalt KehJS § 56 lg 11 tegevusloa taotlusele, milles nimetatud tegevusele on algatatud keskkonnamõju hindamine enne sätte jõustumist, kohaldatakse keskkonnamõju hindamise algatamise ajal kehtinud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse redaktsiooni. Haldusemenetluse seaduse § 5 lg 5 alusel kui haldusmenetlust reguleerivad õigusnormid muutuvad menetluse ajal, kohaldatakse menetluse alguses kehtinud õigusnorme. Tuginedes eeltoodule käsitletakse paldiski PHAJ ehitusprojekti KMH menetluses 12.09.2019 kehtinud KehJS-e redaktsiooni.

KeHJS § 15^1 lg 1 kohaselt peab enne KeHJS § 16 kohast KMH programmi avalikustamist otsustaja küsima programmi sisu kohta seisukohta kõikidelt asjaomastelt asutustelt. Asjaomane asutus esitab otsustajale oma pädevusvaldkonnast lähtudes seisukoha, sealhulgas hinnangu programmi asjakohasuse ja piisavuse ning eksperdirühma koosseisulise piisavuse osas. TTJA küsis lähtudes eeltoodust 02.12.2019 nr kirjaga nr 16-6/19-2442-017 seisukohti. Oma seisukohad esitasid Maanteeamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Maa-amet, Veeteede Amet, Riigiressursside Keskus, Keskkonnaamet, Terviseamet, Rahandusministeerium, Lääne-Harju Vallavalitsus, Päästeamet, Siseministeerium, Kaitseministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskkonnaministeerium. Vastuskirjad on registreeritud TTJA dokumendiregistris, https://adr.mkm.ee/?a=tja, dokumendi viit 16-6/19-2442.

TTJA edastas kõik esitatud seisukohad arendajale KMH programmi täiendamiseks. Arendaja koostöös KMH eksperdiga täiendas saadud info alusel KMH programmi ning Skepast&Puhkim OÜ, kes on Paldiski PHAJ ehitusprojekti KMH programmi koostaja edastas 10.03.2020 parandatud KMH programmi avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu korraldamiseks.

Paldiski PHAJ ehitusprojekti KMH programmi avalik väljapanek toimus 12.03-03.04.2020 ning avalik arutelu pidi toimuma 13.04.2020 algusega kell 16.00 Lääne-Harju Vallavalitsuse hoones aadressil Rae tn 38, Paldiski linn. KMH programmi avalikust väljapanekust ja arutelu toimumisest teatati Harju Elus (20.03.2020), Eesti Päevalehes (16.03.2020), ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (13.03.2020). Koostöös Lääne-Harju Vallavalitsusega pandi teade üles vallamaja teadetetahvlile. Asjaomastele asutustele ja isikutele edastati teade 12.03.2020 kirjaga nr 16-6/19-2442-038. Teatega oli võimalik tutvuda ka TTJA kodulehel.

Seoses 12.03.2020 riigis kehtestatud eriolukorraga ning kehtestatud piirangute tõttu jäi avalik arutelu ära ning uus avalik arutelu toimus 03.06.2020 Microsoft Teams Meeting keskkonnas. Nimetatud avalikust arutelust teavitati Ametlikud Teadaannetes (20.05.2020), Eesti

Päevalehes (20.05.2020), Harju Elus (22.05.2020), vallamaja teadetetahvlil ning asjaomastele asutustele ja isikutele edastati teade 15.05.2020 kirjaga nr 16-6/19-2442-069. Kõigil huvitatud isikutel oli võimalik esitada omapoolsed ettepanekud ja märkused kuni 17.06.2020 TTJA e-posti aadressile.

Avalik arutelu toimus internetikeskkonnas Microsoft Teams Meeting, kell 15.00 - 16.15. Avalikul arutelul osales 31 inimest. Programmi avalikul arutelul tutvustati kavandatavat tegevust ning KMH programmi sisu. Avaliku arutelu jooksul esitatud küsimustele vastati suuliselt. Avaliku väljapaneku perioodil esitatud kirjalikele küsimustele ja ettepanekutele vastas arendaja kirjalikult. KMH programmi avaliku arutelu protokoll on leitav programmi lisas 8.

Vastavalt ehitusseadustiku § 39 lg 3 Kui ehitusloa taotlusega esitatav ehitusprojekt sisaldab ehitisi, mille kohta on ehitusloa andmine riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse pädevuses, siis annab ehitusloa TTJA, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. TTJA on KeHJS § 9 ja 26 lg 2 otsustajaks ehk ehitusloa andjaks, mistõttu KeHJS § 18 lg 2 ja 3 kohane KMH programmi nõuetele vastavuse kontrollimine kuulub TTJA pädevusse.

II Kaalutlused

KeHJS § 18 lg 1 kohaselt arendaja esitab pärast KMH programmi avalikku arutelu programmi koos selle kohta esitatud ettepanekute, vastuväidete ja küsimustega ning KeHJS § 17 lg-s 3 nimetatud kirjade koopiate ja avaliku arutelu protokolliga otsustajale nõuetele vastavuse kontrollimiseks.

Arendaja esitas TTJA-le kõik nõutud dokumendid 08.07.2020, kiri on registreeritud TTJA dokumendisüsteemis, dokumendi viit 16-6/19-2442-080. Lisaks KMH programmile esitati 02.09.2019 Energiasalv Pakri OÜ taotlus KMH algatamiseks (Lisa 1), TTJA 12.09.2019 otsus nr 16-6/19-2442-002 Pump-hüdroakumulatsioonijaama ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise algatamise kohta (Lisa 2), valitud lahenduse kirjeldus (Lisa 3), asjaomaste asutuste esitatud seisukohad KMH programmi eelnõule (Lisa 4), joonised (lisa 5), avalikul väljapanekul asjaomaste asutuste esitatud seisukohad KMH programmile (Lisa 6), arendaja vastused avaliku väljapaneku ajal laekunud seisukohtadele (Lisa 7), KMH programmi avaliku arutelu protokoll (Lisa 8).

Otsustaja peab KeHJS § 18 lg 2 alusel KeHJS § 15^1 kohaselt esitatud asjaomaste asutuste seisukohtadele kontrollima programmi vastavust KeHJS §-s 13 sätestatud nõuetele, programmi asjakohasust ja piisavust kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamiseks ning programmi kohta tehtud ettepanekute ja vastuväidete arvestamist või arvestamata jätmist.

KMH programmi vastavus KeHJS § 13 sätestatud nõuetele

Lähtudes eelnevast vastab Paldiski PHAJ ehitusprojekti KMH programm KeHJS §-s 13 sätestatud nõuetele. KMH programmis on kavandatava tegevuse eesmärk ja täpne asukoht

(ptk 2.1 ja 2.2), kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste lühikirjeldus (ptk 2.3 ja 2.4), eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus (ptk 3), kavandatava tegevuse seos strateegiliste planeerimisdokumentidega (ptk 4), teave kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju, eeldatavate mõjuallikate, mõjuala suuruse ning mõjutatavate keskkonnaelementide kohta (ptk 5), keskkonnamõju hindamisel kasutatava hindamismetoodika kirjeldus, sealhulgas teave keskkonnamõju hindamiseks vajalike uuringute kohta (ptk 6), kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste keskkonnamõju hindamise ning selle tulemuste avalikustamise ajakava (ptk 8), andmed arendaja, juhteksperdi ja eksperdirühma koosseisu kohta (ptk 7), asjaomaste asutuste loetelu koos menetlusse kaasamise põhjendusega (ptk 9).

KMH programmi asjakohasus ja piisavus kavandatava tegevuse KMH-ks

Hoonestusloa menetluse käigus on läbi viidud keskkonnamõju hindamine, mille aruanne on TTJA poolt vastavaks tunnistatud 10.06.2019 otsusega nr 16-3/18-0437-052 ning aruandest tuli välja, et ehitusprojekti koostamisel tuleb läbi viia täiendav keskkonnamõju hindamine. Sama järeldusele jõudis ka Pallase piirkond 16 ja 18 kinnistute (osaliselt) ning lähiala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne, mille nõuetele vastavaks tunnistas Lääne-Harju Vallavolikogu 27.12.2018 otsusega nr 151.

Eeltoodust lähtudes on TTJA hinnangul KMH programm asjakohane ja piisav Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama ehitusprojekti koostamise käigus keskkonnamõju hindamise läbiviimiseks.

Paldiski PHAJ KMH programm on lähtunud eelkõige PHAJ maa-aluse osa projektlahenduse, ehitustehnoloogia ning käitamisrežiimi mõju hindamisest. KMH juhteksperdiks on Aide Kaar (KMH litsents KMH0123, kehtib kuni 03.05.2022) ning KMH programmi peatükis 7 on välja toodud eksperdirühma koosseis. TTJA peab eksperdirühma koosseisu pädevaks kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindama.

KMH programmi kohta tehtud ettepanekute ja vastuväidete arvestamine

KeHJS § 15[1] kohaselt peab otsustaja enne KeHJS § 16 kohast KMH programmi avalikustamist küsima programmi sisu kohta seisukohti kõikidelt asjaomastelt asutustelt. Tulenevalt KeHJS § 15[1] lg-s 4 esitab asjaomane asutus otsustajale oma pädevusvaldkonnast lähtudes seisukoha, sealhulgas hinnangu programmi asjakohasuse ja piisavuse ning eksperdirühma koosseisulise piisavuse kohta.

TTJA edastas Paldiski PHAJ KMH programmi eelnõu asjaomastele asutustele enne avalikku väljapanekut 02.12.2019 kirjaga nr 16-6/19-2442-017. Asjaomaste asutuste vastuskirjad on registreeritud TTJA dokumendiregistris, dokumendi viit: 16-6/19-2442.

TTJA tutvus asjaomastelt asutustelt saadud ettepankutega ning edastas need arendajale KMH programmi parandamiseks ning täiendamiseks. Vastavalt ettepanekutega on programmi

täiendatud ning nende ettepanekutega, mida ei arvestatud on KMH programmis põhjendatud (Tabel 12).

Avaliku väljapaneku ajal esitatud kirjalikele ettepanekutele ja märkustele vastas arendaja eraldi kirjadega, mis on KMH programmi lisas 7.

TTJA tutvus arendaja kommentaaridega esitatud seisukohtadele ning peab neid piisavateks. Täiendavaid küsimusi või ettepankuid ei ole TTJA-le rohkem esitatud, millest võib järeldada, et huvitatud isikutel ei olnud rohekm vastuväiteid KMH programmile.

KMH aruande esitamise tähtaeg

KeHJS § 18 lg 8 kohaselt, kui arendaja ei ole kahe aasta jooksul käesoleva otsuse tegemisest arvates esitanud otsustajale KMH aruannet avalikuks väljapanekuks, kaotab programm kehtivuse ja KMH läbiviimiseks tuleb koostada uus KMH programm.

OTSUS

Tuginedes eeltoodule ning KeHJS § 9 lg 1, § 18 lg 2-4 ja lg 8, majandus- ja taristuministri 7.12.2018 määruse nr 62 „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti põhimäärus" § 5 lg 2:

1. tunnistab TTJA Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi nõuetele vastavaks.

2. arendajal tuleb esitada Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise aruanne TTJA-le avaliku väljapaneku korraldamiseks hiljemalt kahe aasta jooksul käesolevast otsusest arvates. Vastasel juhul kaotab Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programm kehtivuse ja keskkonnamõju hindamise läbiviimiseks tuleb koostada uus programm.

Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi nõuetele vastavaks tunnistamise otsusest teavitatakse 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

Isikul, kes leiab, et käesoleva haldusaktiga rikutakse tema õigusi, on 30 kalendripäeva jooksul arvates haldusaktist teadasaamisest õigus esitada vaie Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektorile (Endla tn 10a, 10142 Tallinn, e-post info@ttja.ee) haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebus halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Marko Sula
ehitusosakonna juhataja asetäitja

Koostaja: Liina Roosimägi